

tige Forandringer i den offentlige Tankegang. Paa en saadan Forandring hvilede Vedtagelsen af Valgretsloven, og den Aand som førte denne frem arbejder endnu. Det er ikke mere end halvfemte Maaned siden Kvinderne fik Valgret, og dog er der i denne Tid sket mange smaa Vidundere, og før Aaret er ude, kan man vente endnu større Mirakler. En af de største politiske Forandringer, som rimeligvis ligger foran den nuværende Tid og de næste almindelige Valg, er Omskabelsen af vore gamle politiske Partiers Programmer, ja maaske endog af deres Natur. De gamle saavel som de nye Partier vil trække deres Programmer op, og sprede dem som Lokkemad for Vælgerne. Blandt de mange Uvisheder, der præger Situationen, og som de i dette Arbejde har at tage Hensyn til, træder *Kvindestemmerne* stærkt i Forgrunden. Hvad vil mon tiltrække denne ukendte Mængde? Hvem vil vinde dens trofaste Lydighed? Hvad ønsker da disse nye Vælgere og hvorledes skal man binde dem ind i Partibaasene?

Det er ikke vor Sag at besvare disse Spørgsmaal. Vi staar som Blad*) udenfor Partierne, og hvert Parti, der har sine egne Problemer, har ogsaa sine egne Løsninger. Enhver kan naturligvis se, at Kvinderne interesserer sig for Spørgsmaal, der berører Hjemlivet, for Boligspørgsmaalet, for Sundhed, for Opdragelse, for Børnesagen, for de syge og de gamle. De interesserer sig imidlertid ogsaa for en *Renselse af vort politiske Liv*, og de kommer friske til de politiske Kampe uden opsamlede Erindringer om gammel Bitterhed og Strid. Med disse Ting, som ingen kan undgaa at se, vil Partierne begynde og alt efter deres Overbevisning og Principper vil de tilrettelægge Afgørelsen af deres egen Skæbne m. H. t. den nye Vælgerhær.

Der er imidlertid et Forhold, som Partierne let kan overse, og det et meget vigtigt Forhold. Kvindevalgretsbevægelsen, som paa en eller anden Maade, forskellig for hvert enkelt Menneske, har givet

politiske Opdragelse, var en *ikke-partisk Bevægelse*. Direkte og indirekte har det omtumlede Kvindevalgretsspørgsmaal afvænt interesserede Kvinder fra Partipolitikens Traditioner, indtil det nu er saaledes at „udenfor Partierne“ baade i Aand og Tradition er en virkelig og haandgribelig Faktor i deres politiske Tankegang. Der er ikke noget, der er saa sikker paa Bifald fra et Kvindevalgretspublicum som en Hentydning til Afskaffelsen af Partisystemet, og der er ikke noget, der vækker deres Begejstring hurtigere og lettere end Tanken om uafhængige Medlemmer i Underhuset. Hvad mon Partierne vil gøre ved denne ikke-partiske Aand? De vil muligvis kæmpe med Næb og Klør for at flytte deres gamle Magt over paa de nye Vælgere og hvis de gør dette, vil de muligvis komme tilkørt i Kampen. Eller de vil muligvis paa den anden Side indlade sig paa Forhandlinger med denne nye Aand og derved vil de blive omformede. Vi kan ikke sige, vi kan ikke engang antyde, hvad de vil gøre, men saa meget ved vi, at den uafhængige Aand er en Kendsgerning i Tidsaanden, og de, der regner med den, gør klogt.

Der er mange Ting, der bidrager til at skabe denne den ny Tids Aand.

De nye Vælgere, som ikke har den gamle Partilydighed i Kroppen, synes ikke om, hvad de ser og hører. Vil man ikke faa andet at se, andet at høre?

Ingen kan sige med Vished, hvilken Virkning Kvindevalgrettens Indførelse vil have paa vore politiske Affærer, og det kan meget godt være, at det er sandt, at disse nye Vælgere kun vil bringe liden Forandring med sig m. H. t. Nationens almindelige Politik. Britiske Kvinder er jo, naar alt kommer til alt af samme Stof som britiske Mænd, og de deles deres Interesser og har deres Fordomme. Men der er Ting, vi véd, de vil forandre, og det hurtig, og maaske er allerede nu alene Tilstedeværelsen af denne store Masse af ukendte og uorganiserede Vælgere ved at indvirke paa Partierne. Hvis dette ikke er Tilældet, vil vi tilraade Partierne Forsigtighed, thi *nye Koste fejer rent*.

Kvindernes Uddannelse til den fuldmyndige Borger.

—o—

Det er som bekendt kun de meget kortsynede, der nærer den Anskuelse, at Foreninger som D.K. o. l. skulde være overflødige siden Valgrettens Opnaaelse. Disse kortsynede findes i alle Lande, og i alle Lande bliver de naar de spørger om, hvad i Verden en Kvindeorganisation da nu vil arbejde paa, mødt med det Svar, at fordi Kvinderne er bleven Borgere, derfor er de endnu langt fra bleven deres Ansvar og Arbejde som saadanne bevidst, og det er *dette*, man vil udvikle dem til. Saaledes har D. K. svaret, da vi fik Valgretten, og man fra visse Hold bl. a. ventede sig det Udbytte af Valgretten, at man nu endelig fik Livet af D.K., og saaledes svarer engelske Kvinder i disse Dage paa det same Spørgsmaal. De sidste kan endda tilføje, at saalænge deres Valgret er begrænset af en Aldersgrænse, som ikke findes for Mændene, saalænge agter de at arbejde for at faa denne Grænse slettet ved Siden af at styrke dem med politisk Oplysning og Indsigt, der er sluppet over Grænsen.

Kloge Hoveder — selv indenfor D. K., — tog Afstand fra den Plan som det af Fællesbestyrelsen nedsatte Udvalg om Oprettelse af Kursus i Samfundslære fremkom med. Det var at gaa for grundigt til Værks mente man og Kvinderne vilde nu engang slippe lettere fra det. At det sidste er en Kendsgerning skulde snarere anspore til at tage grundig fat. Vi har da ogsaa fortræffelige Resultater af vore Samfundskursus at pege paa, navnlig ved dem, der paa privat Initiativ blev oprettet i København og ved dem der er oprettet i D.K.s Lyngby-Kreds, Maribo, Aale, Hellerup-Kredsen o. fl.

Vi aftrykker andetsteds disse Planer for Samfundskursus og henstiller, at de bliver taget op til Drøftelse i saa mange Kredse som mulig med den kommende Vinter for Øje.

Vi minder tillige om, at to Ledetraade foreligger og vil være en udmærket Støtte for dem, der skal lede et saadant Kursus.

*) Art. er taget fra „The Common Cause“.